

๓

วางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

ระยะเร่งด่วน (๒ เดือน)

๑. ออกระเบียบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักวิชาการ
๒. ออกระเบียบให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ทำหน้าที่จัดทำแผนแม่บทและบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในภาพรวมของจังหวัด โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กระทรวง ทบวงกรมฯ และสิ่งแวดล้อมจะกำหนด
๓. จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และกำหนดรูปแบบ เทคโนโลยีทางเลือกสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมแต่ละขนาด (ทส.)
๔. พิจารณาดำเนินการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๒ และหรือออกมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย (ทส./กค./พ.น./มท./อก.)
๕. ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการลด คัดแยก เก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ (สส./ทส.)
๖. ออกกฎระเบียบเรื่องระบบการตรวจสอบควบคุมการจัดตั้งและดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (สส./ทส.)
๗. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย (ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ของเสียอันตราย) และห้ามทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (อปท./มท.)

ระยะปานกลาง (๑ ปี)

๑. พิจารณาเรื่องการออกใบอนุญาตสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (Permitting system) (ทส.)
๒. จัดทำโครงการนำร่องการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) (ทส./อก.)
๓. กำหนดหลักเกณฑ์ระเบียบบังคับใช้ในกรณีนำวัสดุรีไซเคิลเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรม (อก.)
๔. จัดทำมาตรการเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหากลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย (อก./ทส.)
๕. ส่งเสริมการก่อสร้างโรงงานบำบัด/กำจัดรีไซเคิลเพิ่มเติม (อก.)
๖. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย (ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ของเสียอันตราย) และห้ามทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (อปท./มท.)
๗. พิจารณาเสนอกฎหมายที่จะใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศให้เป็นเอกภาพ (ทส./มท./สธ./อก.)

ระยะยาว (๑ ปีขึ้นไป)

๑. ออกกฎหมายด้านการจัดการซากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electronic Equipment – WEEE) ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) / ค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ (Product charge) (ทส.)
๒. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย (ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ของเสียอันตราย) และห้ามทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (อปท./มท.)

๔

สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน

- ให้ความรู้ประชาชน
- บังคับใช้กฎหมาย

๑. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง ลักลอบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน กากอุตสาหกรรม กากกัมมันตรังสี ของเสียอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อ ที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (อก./สธ./วท./สศช./มท./อปท.)
๒. ควบคุมการประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่าทั้งการให้อนุญาตประกอบกิจการและการดำเนินกิจการ (มท./อปท.)
๓. รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การลด คัดแยกที่ต้นทาง จนถึงการทำกำจัดขั้นสุดท้าย ตลอดจนลดการใช้ถุงพลาสติกและหันมาใช้วัสดุอื่นแทน (ทส./สนร.)
๔. สร้างจิตสำนึกและวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยให้แก่นักเรียนและเยาวชน โดยให้มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมในโรงเรียนและสถานศึกษาทุกแห่งเป็นตัวอย่าง (ศธ.)

พื้นที่เป้าหมาย : ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ

อักษรย่อของหน่วยงาน :

กค.	กระทรวงการคลัง
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ.น.	กระทรวงพลังงาน
มท.	กระทรวงมหาดไทย
วท.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
สศช.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
สนร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ เว็บไซต์ <http://www.pcd.go.th>

ROADMAP

การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

ฉบับผ่านความเห็นชอบจาก คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า)

- สำรวจ ประเมิน ขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานในพื้นที่ฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- พื้นที่ฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมเพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่าและรองรับขยะมูลฝอยใหม่ ทางเลือก ดังนี้
  - ปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หรือ ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ดำเนินการได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
  - กำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเอกชน หรือ ใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนโดยตรงให้กับโรงงานของเอกชนที่มีอยู่เดิมหรือผลิตเป็นแท่งเชื้อเพลิง (RDF) หรือส่งเสริมการลงทุนของเอกชนเพิ่มเติม
- กรณีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นของเอกชนและดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้บังคับใช้กฎหมายให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง

ระยะเร่งด่วน (๖ เดือน)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๖ จังหวัด : พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี นครปฐม สระบุรี สมุทรปราการ (เอกชน) และปทุมธานี (เอกชน)

เป้าหมาย : ลดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้ ๑๑.๐๕ ล้านตัน (๓๙% ของขยะมูลฝอยตกค้างสะสมทั้งประเทศ ๒๘ ล้านตัน)

ระยะปานกลาง (๑ ปี)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๒๐ จังหวัด : กาญจนบุรี นครศรีธรรมราช เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี ราชบุรี ขอนแก่น ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี นครราชสีมา ลำปาง แพร่ ชัยนาท เพชรบูรณ์ ระนอง ชุมพร ยะลา ฉะเชิงเทรา กระบี่ และ สมุทรสาคร

เป้าหมาย : ลดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้ ๑๑.๔๐ ล้านตัน (๔๑% ของขยะมูลฝอยตกค้างสะสมทั้งประเทศ ๒๘ ล้านตัน)

ระยะยาว (๑ ปีขึ้นไป)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๔๗ จังหวัด : ตรัง ตาก มหาสารคาม สมุทรสงคราม พะเยา นราธิวาส พัทลุง สระแก้ว ศรีสะเกษ สุโขทัย ชัยภูมิ พิจิตร หนองบัวลำภู สุรินทร์ บึงกาฬ กากฬสินธุ์ อุดรดิตถ์ น่าน ตราด กำแพงเพชร สิงห์บุรี นครนายก สตูล อำนาจเจริญ อุดรธานี พิษณุโลก สกลนคร พังงา จันทบุรี ยโสธร แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ มุกดาหาร อุทัยธานี อุบลราชธานี เชียงราย ระยอง ลำพูน หนองคาย เชียงใหม่ นครพนม ปัตตานี ร้อยเอ็ด อ่างทอง บุรีรัมย์ เลย และ สุพรรณบุรี

เป้าหมาย : ลดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมได้ ๒.๕๐ ล้านตัน (๙% ของขยะมูลฝอยตกค้างสะสมทั้งประเทศ ๒๘ ล้านตัน)

หมายเหตุ : พื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ภูเก็ต สงขลา และ กรุงเทพมหานคร รวมอยู่ในพื้นที่นำร่องรูปแบบ **Model L**

สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่)

- เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม
- กำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการ แปรรูปเป็นพลังงาน หรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑. นำร่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

- รูปแบบ **Model L** ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ที่รองรับปริมาณขยะมูลฝอย ตั้งแต่ ๓๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป โดยดำเนินการ ดังนี้
  - จัดระบบคัดแยกขยะมูลฝอยทั่วไปที่ต้นทาง
  - คัดแยกของเสียอันตรายชุมชนออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และเก็บรวบรวม ณ สถานที่เก็บรวบรวมของจังหวัด และส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเอกชน
  - จัดทำระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน และแปรรูปขยะมูลฝอยไปเป็นพลังงาน เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า
  - ปรับปรุงบ่อฝังกลบเดิมให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มระยะเวลาการใช้งาน

- รูปแบบ **Model M** ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมที่รองรับปริมาณขยะมูลฝอย ตั้งแต่ ๕๐ - ๓๐๐ ตัน/วัน โดยดำเนินการ ดังนี้
  - จัดระบบคัดแยกขยะมูลฝอยทั่วไปที่ต้นทาง
  - คัดแยกของเสียอันตรายชุมชนออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และเก็บรวบรวม ณ สถานที่เก็บรวบรวมของจังหวัด และส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเอกชน
  - จัดทำระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน อาทิ ทำปุ๋ย หรือแปรรูปเป็นพลังงาน เช่น ก๊าซชีวภาพ ผลิตกระแสไฟฟ้า
  - ปรับปรุงบ่อฝังกลบเดิมให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มระยะเวลาการใช้งาน

- รูปแบบ **Model S** ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมที่รองรับปริมาณขยะมูลฝอย น้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน โดยดำเนินการดังนี้
  - จัดระบบคัดแยกขยะมูลฝอยทั่วไปที่ต้นทาง
  - คัดแยกของเสียอันตรายชุมชนออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และเก็บรวบรวม ณ สถานที่เก็บรวบรวมของชุมชน และส่งไปยังสถานที่เก็บรวบรวมของจังหวัด
  - จัดทำระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน โดยนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกไปฝังกลบ และ/หรือ นำขยะมูลฝอยที่ผ่านการคัดแยกไปใช้ประโยชน์อื่น อาทิ ทำปุ๋ย

๒. จัดให้มีสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด

- ส่งเสริมภาคเอกชนลงทุนหรือดำเนินงานระบบเก็บรวบรวมขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ระยะเร่งด่วน (๖ เดือน)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๕ จังหวัด และ ๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) Model L ได้แก่ จ.นนทบุรี จ.ภูเก็ต ทน.หาดใหญ่ และ ทน.สงขลา จ.สงขลา กรุงเทพมหานคร และ จ.เชียงราย

(๒) Model M ได้แก่ ทม.น่าน จ.น่าน และ ทต.เมืองแกลง จ.ระยอง

(๓) Model S ได้แก่ ทต.ท่าวังผา จ.น่าน ทม.สีคิ้ว ทต.โนนแดง จ.นครราชสีมา และ ทต.ลำปลายมาศ ทต.อิสาน จ.บุรีรัมย์

ระยะปานกลาง (๑ ปี)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๒๖ จังหวัด : นครปฐม อยุธยา สระบุรี ปทุมธานี ลพบุรี สมุทรปราการ กาญจนบุรี นครศรีธรรมราช เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี ราชบุรี ขอนแก่น ปราจีนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี นครราชสีมา (ยกเว้น ทม.สีคิ้ว ทต.โนนแดง) ลำปาง แพร่ ชัยนาท เพชรบูรณ์ ระนอง ชุมพร ยะลา ฉะเชิงเทรา กระบี่ และ สมุทรสาคร

ระยะยาว (๑ ปี ขึ้นไป)

พื้นที่เป้าหมาย : จำนวน ๔๖ จังหวัด : ตรัง ตาก มหาสารคาม สมุทรสงคราม พะเยา นราธิวาส พัทลุง สระแก้ว ศรีสะเกษ สุโขทัย ชัยภูมิ พิจิตร หนองบัวลำภู สุรินทร์ บึงกาฬ กากฬสินธุ์ อุดรดิตถ์ น่าน (ยกเว้น ทต.ท่าวังผา ทม.น่าน) ตราด กำแพงเพชร สิงห์บุรี นครนายก สตูล อำนาจเจริญ อุดรธานี พิษณุโลก สกลนคร พังงา จันทบุรี ยโสธร แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ มุกดาหาร อุทัยธานี อุบลราชธานี ะยอง (ยกเว้น ทม.แกลง) ลำพูน หนองคาย เชียงใหม่ นครพนม ปัตตานี ร้อยเอ็ด อ่างทอง บุรีรัมย์ (ยกเว้น ทต.ลำปลายมาศ ทต.อิสาน) เลย และ สุพรรณบุรี